

Hodnocení prezidenta a způsob jeho volby

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2007, v07-01</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>15. 1. - 22. 1. 2007</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1077</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.30, PI.8, PI.9</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>15. února 2007</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Markéta Škodová</i>

Součástí prvního letošního šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byly také otázky týkající se prezidentského úřadu a další, hodnotící některé aspekty výkonu funkce u současného českého prezidenta Václava Klause.

Respondentů jsme se tedy mimo jiné zeptali na to, jaký způsob volby prezidenta je podle jejich mínění nejvhodnější pro Českou republiku¹ (viz tabulka 1).

Tab. 1: Kdo by měl volit prezidenta? (v %)

	duben 2002	únor 2004	duben 2005	leden 2007
parlament	20	16	23	23
širší shromáždění volitelů	12	11	11	10
všichni voliči	57	68	57	60

Pozn.: Dopočet do 100 % ve sloupcích tvoří odpovědi „neví“.

¹ Znění otázky: „Který z běžně užívaných způsobů volby prezidenta je podle Vás nejvhodnější pro Českou republiku? Volba parlamentem, tj. poslanci a senátory současně, volba širším shromážděním volitelů (např. poslanci, senátory a krajskými zastupiteli), nebo volba všemi voliči?“

U veřejnosti jako celku i u všech významně zastoupených dílčích skupin populace je nejčastějším názorem, že prezidenta republiky by měli volit všichni voliči. Pro tento způsob volby se vyslovily dvě třetiny dotázaných. Necelá čtvrtina respondentů (23 %) považuje za nejvhodnější stávající způsob volby prezidenta parlamentem, každý desátý pak vidí jako optimální volbu prostřednictvím nějakého širšího sboru volitelů. Ze srovnání s výsledky stejného výzkumu z dubna roku 2005 vyplývá, že v rozvrstvení názoru na tuto otázku ve veřejnosti nedošlo k podstatnějším změnám.

Šetření mělo dále zjistit, jaký typ osoby je podle mínění Čechů nejvhodnější pro výkon funkce prezidenta republiky² (viz tabulku č. 2).

Tab. 2: Osoba vhodná pro výkon funkce prezidenta (v %)

	duben 2002	únor 2004	duben 2005	leden 2007
člověk mimo politiku	19	12	19	15
politik mimo strany	37	35	41	37
člen strany	4	6	5	4
předseda strany	2	1	1	2
nezáleží na tom	32	41	30	38

Pozn.: Dopočet do 100 % ve sloupcích tvoří odpovědi „neví“.

Největší část občanů (38 %) se domnívá, že na politické angažovanosti nejvhodnějšího kandidáta na prezidentský úřad nezáleží. Téměř shodně necelé dvě pětiny (37 %) považují za nejvhodnějšího kandidáta pro výkon funkce prezidenta republiky osobu stojící mimo politické strany a šestina Čechů (15 %) preferuje člověka, který nikdy nebyl v politice. Stranického kandidáta jako optimální variantu naopak vnímá 6 % dotázaných, a to včetně 2 % těch, již za nevhodnější osobu pokládají předsedu politické strany.

Podíváme-li se na výsledky hodnocení dosavadního působení Václava Klause v prezidentském úřadě³, u většiny oslovených bylo toto hodnocení veskrze kladné (viz tab. 3 na následující straně).

² Znění otázky: „Jaký typ osoby je podle Vás nejvhodnější pro vykonávání funkce prezidenta? Člověk, který nikdy nebyl v politice, politik, který není členem žádné strany, člen politické strany, předseda politické strany, nebo na tom nezáleží?“

³ Znění otázky: „Jak byste zhodnotil dosavadní působení Václava Klause v prezidentském úřadě? Plní funkce svěřené mu Ústavou? Dbá o vážnost a důstojnost úřadu? Reprezentuje ČR v zahraničí? Ovlivňuje vnitropolitický život? Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy? Působí jako autorita u občanů?“ Možnosti odpovědí: velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně, neví.

Tab. 3: Hodnocení působení V. Klause v prezidentském úřadě (v %)

	velmi dobře		spíše dobře		spíše špatně		velmi špatně		neví		+/- (zaokrouhleno)	
Plní funkce svěřené mu Ústavou?	04	07	04	07	04	07	04	07	04	07	04	07
Dbá o vážnost a důstojnost úřadu?	29	23,5	54,5	56	7,5	11,1	0,9	2,1	8,1	7,2	84/8	80/13
Reprezentuje ČR v zahraničí?	45,3	40,1	44,1	47,9	5,9	7,1	0,6	1,7	4,1	3,2	89/7	88/9
Ovlivňuje vnitropolitický život?	45,6	40,5	40,3	43,4	8,1	9,8	1,5	1,7	4,6	4,6	86/10	84/11
Je v kontaktu s občany a zná jejich problémy?	13,6	8,9	41,7	43,9	25,6	30,7	5,6	7,3	13,4	9,2	55/31	53/38
Působí jako autorita u občanů?	12,1	5,7	31,9	29,9	27,9	31,2	11,5	14,2	16,6	19,1	44/39	36/45
	29	25	43	49,7	16	14,7	3,3	2,6	8,7	8	72/19	75/17

Z tabulky je patrné, že stejně jako v listopadu 2004, kdy tazatelé CVVM položili respondentům stejnou otázku, součet „pochvalných“ odpovědí (velmi dobře a spíše dobře) převyšuje počet těch kritických s jedinou výjimkou u všech sledovaných položek. Onu výjimku tvoří převaha záporných odpovědí (45 %) nad kladnými (36 %) u otázky, zda je prezident v kontaktu s občany a zná jejich problémy.

Nejčastěji lidé hodnotili kladně to, jak prezident dbá o vážnost a důstojnost svého úřadu (88 % pozitivních odpovědí, při součtu „velmi dobře“ a „spíše dobře“), jak reprezentuje Českou republiku v zahraničí (84 % kladných odpovědí) a jak plní funkce svěřené mu Ústavou (80 % oslovených se vyjádřilo kladně). Podle vyjádření tří čtvrtin (75 %) respondentů je Václav Klaus pro občany autoritou. Mírně nadpoloviční většina (53 %) dotázaných pozitivně hodnotí také vliv současného českého prezidenta na vnitropolitický život. Působení Václava Klause v prezidentském úřadě kladně posuzují častěji lidé s vyšším vzděláním (VOŠ a vysokoškolské vzdělání), potenciální voliči ODS a respondenti s proklamovanou dobrou životní úrovní.